

Klaipėdos “Smeltės” progimnazija

MOKINIŲ SAVIJAUTOS YPATUMŲ KLAIPĖDOS „SMELTĖS“ PROGIMNAZIJOJE TYRIMO REZULTATAI

Psichologė Dalia Klumbienė

2018-08-31

1 klasių mokinių savijauta 2017 m.

2017 m. buvo ištirti 1, 6-7 klasių mokinių savijautos ypatumai Klaipėdos „Smeltės“ progimnazijoje. **Buvo padarytos šios išvados:**

- 70 proc. pirmokų išgyvena vienokį ar kitokį nerimą ir tik 30 proc. jaučiasi gerai mokykloje.
- Pusė (51 proc.) pirmokų išgyvena santykių su mokytojais baimes bei turi kitų sunkumų.

6-7 klasių mokinių savijauta 2017 m.

- 64 proc. 6-7 klasių mokinių išgyvena vienokią ar kitokią nerimą ir tik 36 proc. jaučiasi gerai mokykloje.
- Daugiau kaip trečdalis (44 proc.) 6-7 klasių mokinių bijo žinių patikrinimo bei turi baimių dėl santykių su mokytojais (40 proc.).

Buvo nuspręsta, jog:

- Pradinėse klasėse dirbantys mokytojai taikys **“Pradinių klasių mokinių savijautos gerinimo sistemą”**.
- 5-8 klasėse dirbantys mokytojai taikys **“5-8 klasių mokinių savijautos gerinimo sistemą”**.
- Abi sistemas paviešinti progimnazijos svetainėje, paslaugų skiltyje.
- Minėtų sistemų vykdymas bus tikrinamas apklausiant mokinius 2018 m.

Tyrimo tikslas

Atsižvelgiant į mokytojų susirinkime priimtą nutarimą, 2018 m. gegužės mėn. buvo pakartotas tų pačių mokinių savijautos ypatumų tyrimas.

Tikslas – nustatyti Klaipėdos “Smeltės” progimnazijos 2, 7-8 klasių mokinių savijautos ypatumus ir palyginti juos su 2017 m. tyrimo rezultatais.

Tiriamieji

2017 m.		2018 m.	
Klasės	Dalyvavusių tyrime skaičius	Klasės	Dalyvavusių tyrime skaičius
1A	25	2A	21
1B	21	2B	22
1C	24	2C	23
1D	20	2D	18
Iš viso pradinėjų klasių mokinių:	90	84	
6A	21	7A	22
6B	15	7B	22
6C	15	7C	23
7A	21	8A	19
7B	16	8B	18
7C	21	8C	19
Iš viso vyresniųjų klasių mokinių:	109	123	

TYRIMO EIGA I

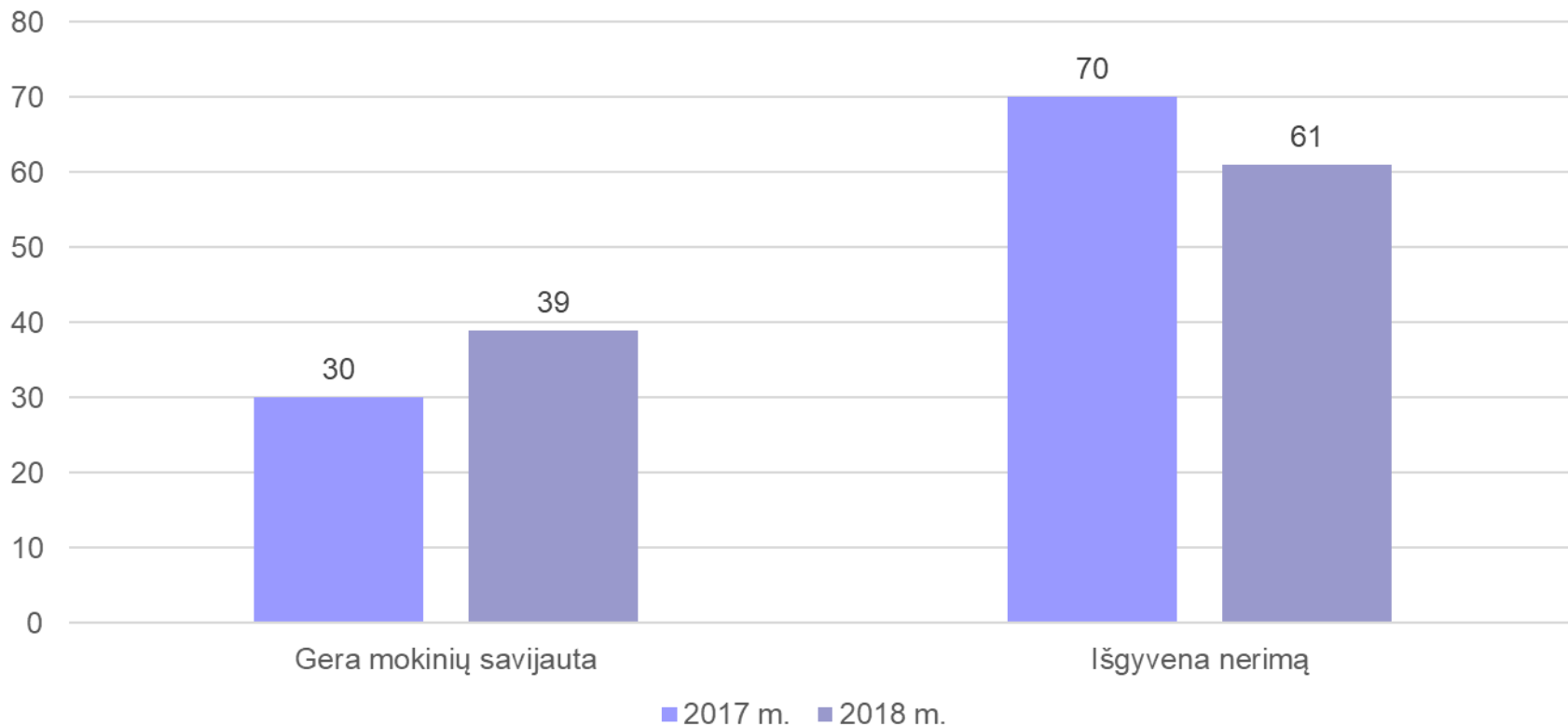
Tyrimas atliktas 2018 m. gegužės mėn. Buvo pasirinkta ta pati apklausa raštu – anketavimas. Klausimų buvo 36. Minėtais klausimais siekta sužinoti:

- apie mokinių lytį,
- ar mokiniams būdingas **bendras mokyklinis nerimas** (2,4,6,8,9,12-13,15, 23-35 klausimai),
- ar būdinga **sėkmės pasiekimo frustracija** (baimė, trukdanti plėtoti poreikį siekti aukštų rezultatų) (3,5,7,10-11,14,16-21 klausimai);
- ar mokiniai išgyvena **žinių patikrinimo baimę** (2,6,8-9,12 klausimai);
- ar mokiniai išgyvena **santykių su mokytojais baimes ir problemas** (2,5,7,17-18,20,22,24 klausimai);

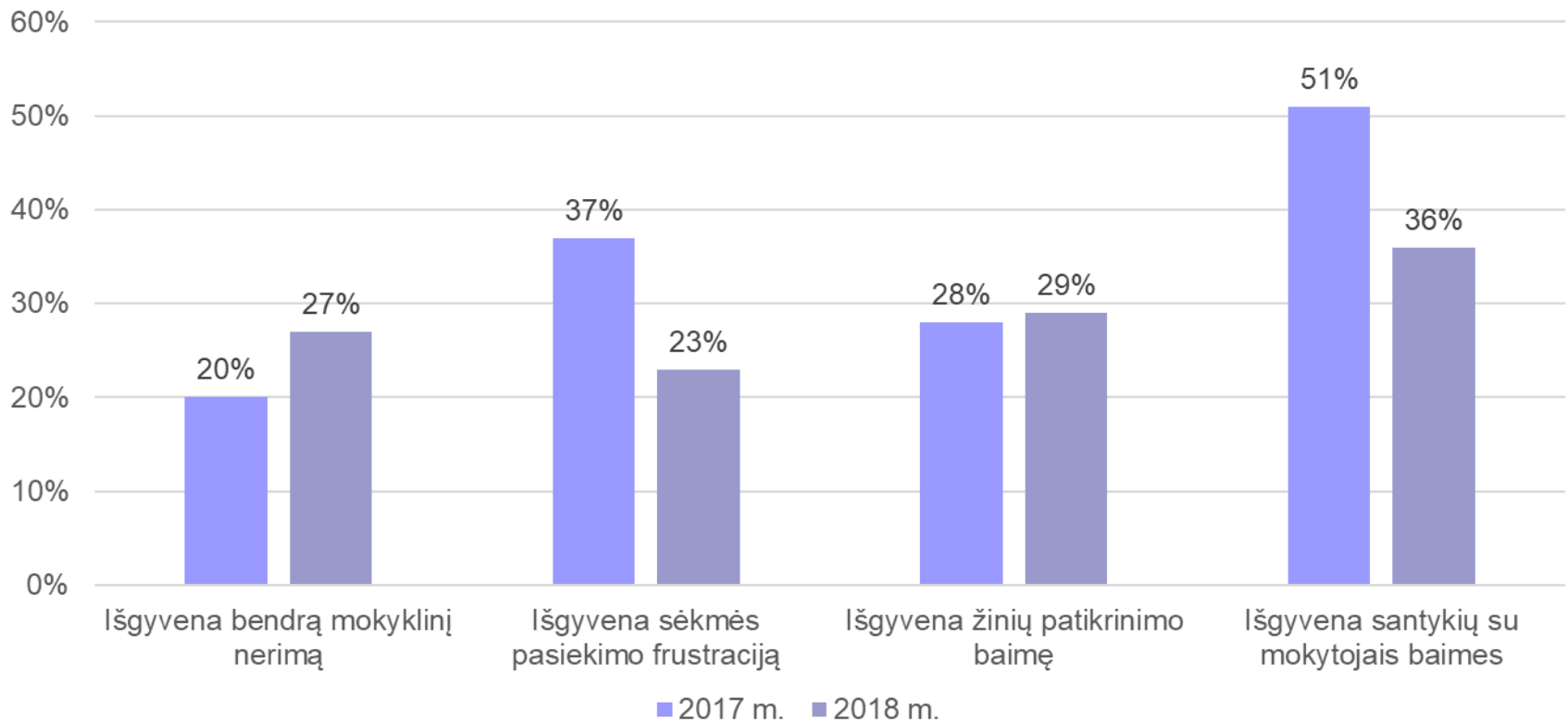
TYRIMO EIGA II

- Visi 35 klausimai paimti iš **Filipso mokyklinio nerimo testo**. **Nerimas** – emocinė būseną, kylanti dėl gresiančio pavojaus, galimos įtampos, nelaimės.
- Tvarkant rezultatus, išskiriami klausimai, į kuriuos pateikti atsakymai nesutampa su testo raktu. Atsakymai, nesutampantys su testo raktu – tai nerimo pasireiškimas. Apskaičiuojamas bendras nesutapimų skaičius. Jei jis didesnis nei 50 proc. galima spręsti apie aukštą nerimą.

Pradinių klasių mokinių tyrimo rezultatai ir jų analizė (proc.)

Pradinių klasių mokinių savijautos ypatumai

Klausimai, kurie parodė santykių su mokytojais baimes

Ar gabieji vaikai turi ypatingų privilegijų, palyginus su kitais? NE

Ar dažnai norėtum, kad naują temą mokytojas aiškintų lėčiau, suprantamiau?
TAIP

Ar gerai jautiesi likęs vienas su mokytoju? NE

Kai tavęs klausia ir nežinai atsakymo, ar jauti, kad tuoj gali pravirkti? TAIP

Ar susijaudini, kai mokytojas pasako, kad tikrins tavo žinias? TAIP

Ar manai, kad silpniau besimokantys mokiniai mažiau gerbiami mokytojų,
nei gerai besimokantys? TAIP

Ar esi patenkintas, kaip su tavimi elgiasi mokytojai? NE

Sėkmės pasiekimo frustracijos požymiai I

- Mokinui sunku dirbti taip, kaip to nori mokytojas;
- Mokinys nori, kad naują temą mokytojas aiškintų lėčiau, suprantamiau;
- Jam sunku gauti pažymius, kokių tikisi tėvai;
- Bendraklasiai juokiasi iš jo atsakinėjimo klaidų;
- Mokinys nesistengia, nors ir žino, kad jo rezultatai bus lyginami su kitais;
- Kai mokinys gauna gerą pažymį, kai kurie draugai mano, jog tai pataikavimas mokytojui;

Sėkmės pasiekimo frustracijos požymiai II

- Mokinys mano, kad silpniau besimokantys mokiniai mažiau gerbiami mokytojų, nei gerai besimokantys;
 - Jis nepatenkintas, kaip su juo elgiasi mokytojai;
 - Mokinys mano, kad ateityje nesimokys geriau;
 - Mano, kad gabieji vaikai neturi ypatingų privilegijų, palyginus su kitais;
 - Yra nepatenkintas bendraklasių požiūriu į jį;
- Jei šeši ir daugiau požymių atitiko, tai vaikui būdinga sėkmės pasiekimo frustracija. **23 proc. išgyvena sėkmės pasiekimo frustraciją.**

Žinių patikrinimo baimės požymiai

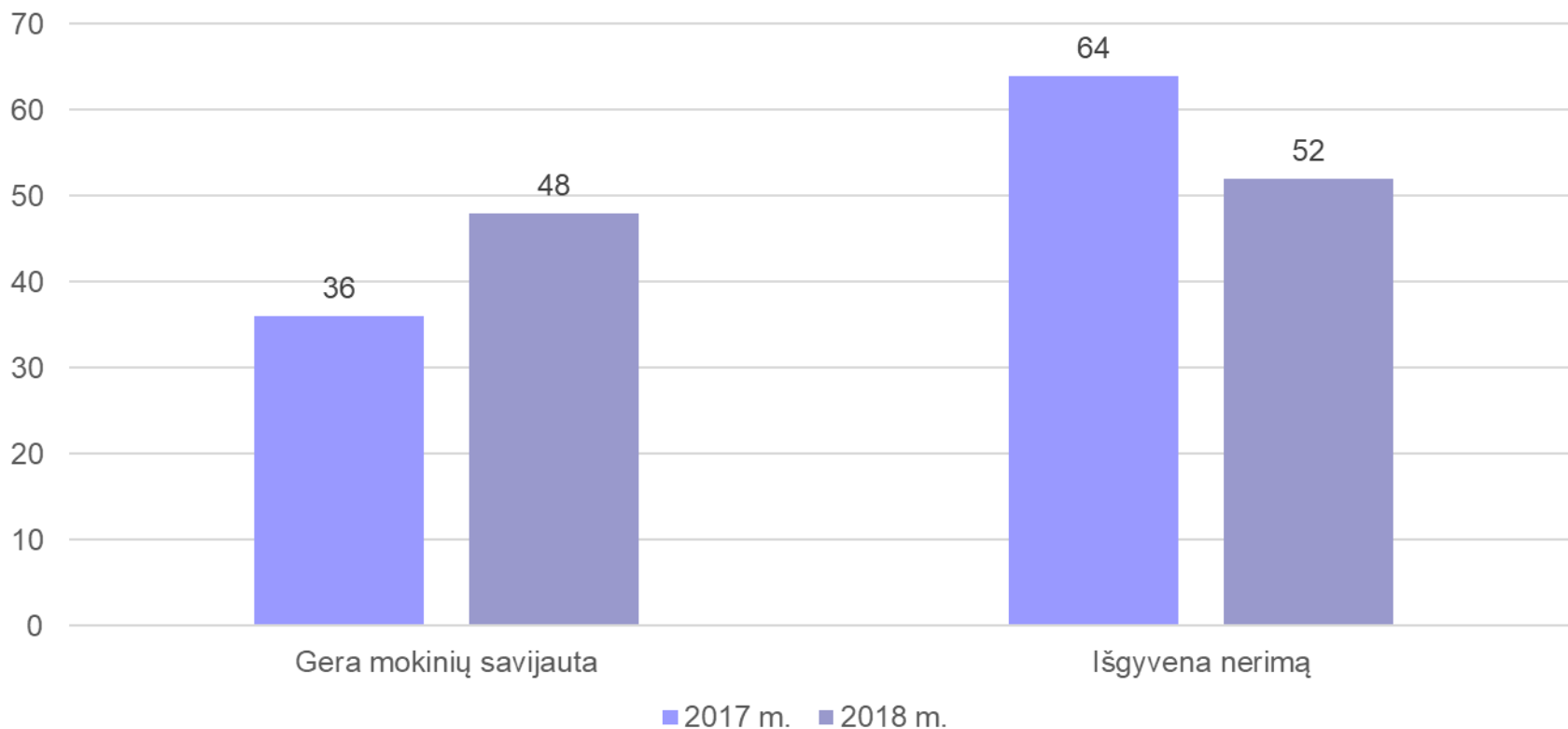
- Mokinys susijaudina, kai mokytojas pasako, kad tikrins jo žinias;
 - Labai jaudinasi atsakinėdamas arba rašydamas patikrinimo darbą;
 - Bijo, kad nepaliktų kartoti kurso;
 - Labai jaudinasi prieš pradėdamas atlikti užduotį;
 - Padaręs užduotį jaudinasi, ar pakankamai gerai ją atliko;
- Jei trys ir daugiau požymių atitiko, tai vaikui būdinga žinių patikrinimo baimė.

29 proc. pirmokų išgyvena žinių patikrinimo baimę.

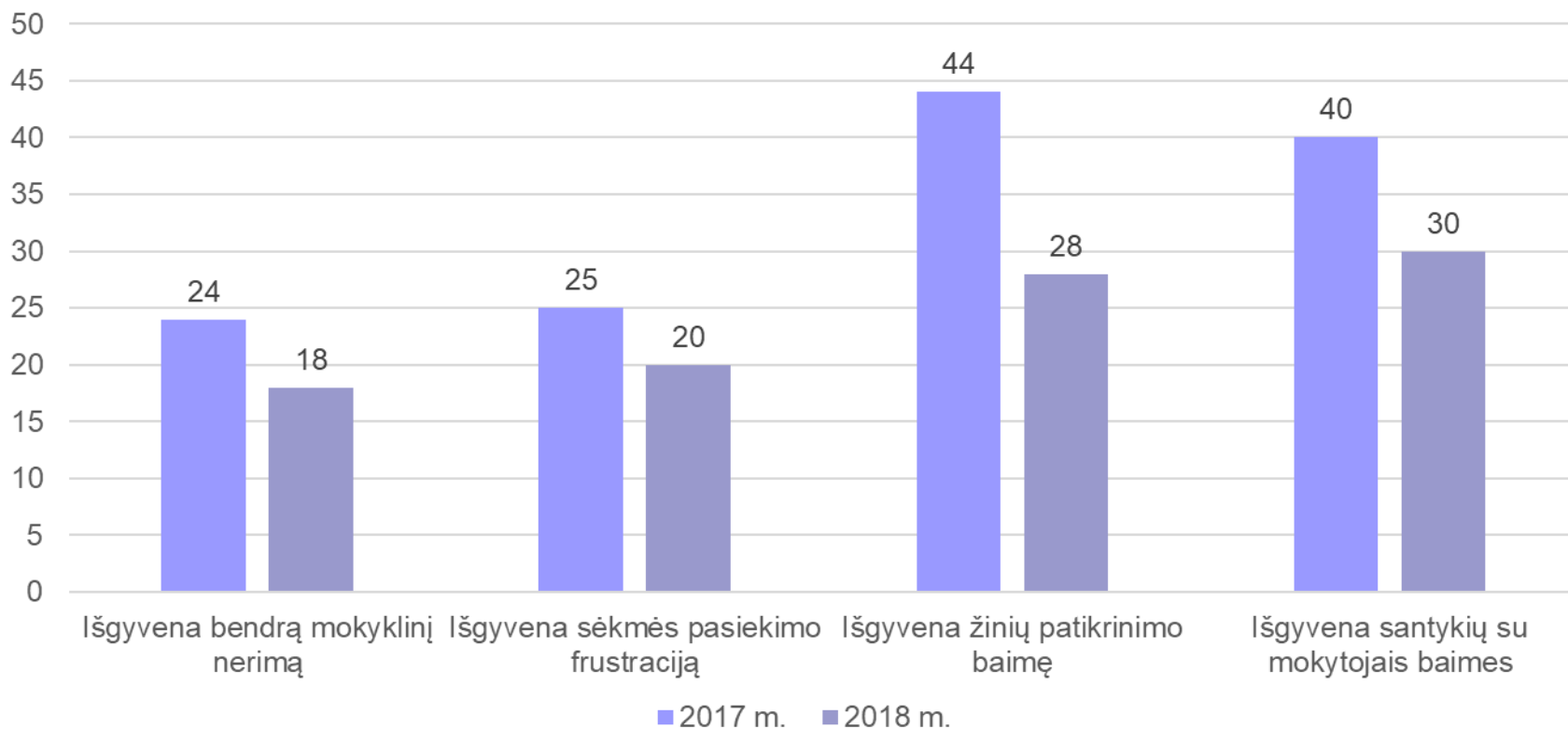
Išvados apie pradinių klasių mokinių savijautą

- Pradinių klasių mokinių savijauta nežymiai pagerėjo – 2017 m. 30 proc. jautėsi gerai mokykloje, 2018 m. – 39 proc. jaučiasi gerai.
- Daugiau kaip pusė pradinių klasių mokinių išgyvena kokį nors nerimą – 2017 m. - 70 proc., 2018 m. – 61 proc.
- Mokiniai mažiau išgyvena sėkmės pasiekimo frustraciją – 2017 m. buvo 37 proc., 2018 m. – 23 proc.
- Iš tirtų nerimo rūšių pradinių klasių mokiniai daugiausia išgyvena santykių su mokytojais baimes - 2017 m. buvo 51 proc., 2018 m. – 36 proc.

Vyresnių klasių mokinių tyrimo rezultatai ir jų analizė (proc.)

Vyresnių klasių mokinių savijautos ypatumai (proc.)

Išvados I

- Pradinių klasių mokinių savijauta nežymiai pagerėjo – 2017 m. 30 proc. jautėsi gerai mokykloje, 2018 m. – 39 proc. jaučiasi gerai.
- Daugiau kaip pusė pradinių klasių mokinių išgyvena kokį nors nerimą – 2017 m. - 70 proc., 2018 m. – 61 proc.
- Iš tirtų nerimo rūšių pradinių klasių mokiniai daugiausia išgyvena santykių su mokytojais baimes - 2017 m. buvo 51 proc., 2018 m. – 36 proc.

Išvados II

- 7-8 klasių mokinių savijauta nežymiai pagerėjo – 2017 m. 36 proc. jautėsi gerai mokykloje, 2018 m. – 48 proc. jaučiasi gerai.
- Beveik pusė 7-8 klasių mokinių išgyvena kokį nors nerimą – 2017 m. - 64 proc., 2018 m. – 52 proc.
- Iš tirtų nerimo rūšių 7-8 klasių mokiniai daugiausia išgyvena santykių su mokytojais baimes - 2017 m. buvo 40 proc., 2018 m. – 30 proc.
- *Nedidelis teigiamas mokinių savijautos pokytis rodo, kad mokytojai atsižvelgė į teiktas rekomendacijas, bet dar labai reikia stiprinti mokinių ir mokytojų emocines kompetencijas.*

Rekomendacijos mokytojams

- Toliau būtina taikyti **“Pradinių klasių mokinių savijautos gerinimo sistemą”** bei **“5-8 klasių mokinių savijautos gerinimo sistemą”**.
- Daugiau kalbėkite su vaikais apie baimes, ko jie bijo. Daugiau stenkitės bendrauti su mokiniu individualiai.

Rekomendacijos mokytojams

- Per pamokų pedagogines pertraukėles pasiūlyti mokiniams atlikti atsipalaidavimo pratimus (kvėpavimo, vizualizacijos, relaksacinės muzikos klausymo (Deuter));
- Reguliariai ugdyti mokinių socialines ir emocines kompetencijas – savo jausmų atpažinimą, pozityvų nusiteikimą, savo emocijų valdymą, nuoširdų bendravimą ir kt. Minėtos temas įtraukti į klasių valandėlių sąrašą, galite kviesti specialistus jas pravesti.

Kad mokiniai nepatirtų santykių su mokytojais baimės, mokytojai:

- ❖ Rodo tinkamą pavyzdį mokiniams, t.y. moka nurimti, valdyti pyktį, kitas emocijas.
- ❖ Ramiai bendrauja su mokiniais. Tą akimirką, kai pajunta įtampą, širdis pradeda plakti smarkiau, norisi šaukti ar rėkti, sustoja ir padaro pertrauką.
- ❖ Naudoja ramią kūno kalbą;
- ❖ Dažnai kalba su mokiniais apie jausmus, moko juos tinkamai reikšti;
- ❖ Formuoja mokinių supratimą, kad mokytojas yra žmogus, kuris gali padėti mokiniui;

Kad mokiniai nepatirtų santykių su mokytojais baimės, mokytojai:

- ❖ stengiasi nesupratusiam naujos temos ją paaiškinti;
- ❖ bendradarbiauja su tėvais dėl iškilusių sunkumų santykiuose su mokiniais;
- ❖ bendradarbiauja su mokyklos specialistais (psichologe, socialine pedagoge) dėl iškilusių sunkumų santykiuose su mokiniais;